

Hangzó anyag az előadáshoz:

1. Cohors generosa (1943) CD: Kodály. Works for mixed choir Vol. 2. 11. szám.
2. Stabat Mater – ének kottából, majd CD: Musica Sacra Hungarica No 18.
3. Laudes organi – lemezről másolt CD-ről
4. Pange lingua CD: O Salutaris Hostia No 2, 3, 4
5. Budavári Te Deum: CD Kodály: Te Deum, Missa br. 20'-től a mű vége.
6. Assumpta est Maria CD: Solemn Mass at the Matthias Ch. No 7.
7. Adventi ének: előbb énekelve egy szólamban, majd CD: Angyalok és pásztorok: 3'-től
8. Missa brevis: CD. Te Deum, Missa br. No 8. 3'33"-tól, (vagy 5'37" től)



A sorozat záró előadása 2012. május 11- én volt.

Kodály Zoltán, Olasz és angol nyelvű alkotásai
gazdag zenei illusztráció keretében került bemutatásra.

Előadó: **dr. Ittész Mihály,**
a Magyar Kodály Társaság elnöke



Bemutakozik az Országos Idegennyelvű Könyvtár és Zenei Gyűjtemény

Kedves Olvasó! Ebből a cikkből megismerheti az ország egyik legjelentősebb közgyűjteményét, amely 2010-ben – használóink szerint teljesen megérdemelten – elnyerte „Az Év Könyvtára” kitüntető címet.

Az épület

Könyvtárunk Budapest belvárosában, az V. kerület, Molnár u. 11. szám alatti épületben működik, immár 55 éve. Az épület, melyet 1897. október 12-én Vaszary Kolos hercegprímás szentelt fel, eredetileg a *Budapesti Katholikus Kör* kulturális központja volt, melyet adományokból (téglalajegyekből) építettek. A Katholikus Kör 1947-ig működött ezen a helyen, számos esemény, jeles rendezvény zajlott falai között. A háború alatt az épület egy része bombatalálatot kapott, majd 1948-tól 56-ig az *Állami Hangversenyzenekar* és a *Budapesti Kórus* székhelye volt, később lefokozott díszletraktárrá.

1957-től az *Állami Gorkij Könyvtár*nak adott otthont. A könyvtár először csak a nagytermet és annak előterét kapta meg, majd fokozatosan – és mindmáig tartóan – elfoglalhattuk a ház többi részét. Komoly építészeti és szervezési feladatot jelentett a *Zeneműtár* befogadása a Molnár utcai központi székházba. Az egykori Fasori Zeneműtár áthelyezését a rendszerváltozást követő reprivatizáció kényszerítette ki, és amely folyamatos belsőépítészeti átalakítások során nyerte el mai arculatát, vált különlegesen szép, egyedi, látványosságként is nevezetes zenei gyűjteménnyé. A közönségszolgálati terek jelentős részének műemléki felújítása megtörtént, így a kívülről jelentéktelennek tűnő épületben, öt szinten, ódon falak között, XXI. századi könyvtári szolgáltatásokkal várjuk a használókat.

A gyűjtemény összetétele

A könyvtár állományának számadatai imponálóak: *közel 400 000 dokumentum, 148 nyelven.* Ilyen szerteágazó idegen nyelvű gyűjteménnyel szinte egyetlen európai bibliotéka sem rendelkezik.

A számokon túl a gyűjtemény összetétele is sokszínű, ugyanis az OIK feladata, hogy eredeti nyelven és magyar fordításban *gyűjtse a világirodalom, az irodalomtudomány, a nyelv- és a zenetudomány, a nyelvtanulás és a nyelvtanítás, valamint a kisebbségi kérdéskör könyvtári dokumentumait.* Jelentős számban megtalálhatók továbbá a kapcsolódó humán tudományok (filozófia, vallás, esztétika, honismeret, néprajz, pedagógia, pszichológia, művészetek, történelem, földrajz, művelődéstörténet) kiadványai. Kiemelt helyen szerepelnek a nagy világnyelvek (angol, német,

orosz, francia, spanyol, olasz) és a magyar mint a műfordítás nyelve; a Magyarországon élő nemzetiségek és a környező országok népeinek irodalmi, nyelvészeti és zenei anyaga. A könyvek mellett gyűjtjük a kottákat és az elektronikus hanghordozón megjelent kiadványokat: CD-ROM-okat, DVD-eket, CD-eket, video CD-eket, mp3-akat, és található gyűjteményünkben hanglemezek, videokazetták, hangszalagok. Folyóirat-állományunk több tízezer kötet. A 35 országból, 32 nyelven jelenleg járó napilapok, hetilapok, folyóiratok száma több mint 300. Az OIK nyelvstudiójában *84 nyelv tanulásához* található anyagot a látogató. Kölcsönözhető nyelvkönyvek, nyelvkönyvcsomagok, hanganyagok, szótárak, könnyített olvasmányok állnak az érdeklődők rendelkezésére. Helyben használhatók az interaktív nyelvtanító CD-ROM-ok, on-line nyelvi anyagok.

Az OIK Zeneműtára gyűjtemény a gyűjteményben, ahol jelenleg hozzáférhetőleg 30 000 kottát őrzünk. A CD-k száma ötezer, a DVD-ké több száz. VHS gyűjteményünk már nem bővülő gyűjteményrész, ahogy a 10 000 darab régi hanglemez is lezárt állományrész. Különböző nyelveken gyűjtjük a zenei biográfiákat, bibliográfiákat, műjegyzékeket, monográfiákat, kézikönyveket és lexikonokat, és *22 nyelven rendelünk zenei szakfolyóiratokat*. Ezek között több olyan is van, amely Magyarországon jelenleg kizárólag nálunk olvasható.

A Zeneműtár gyarapítását a – sajnos egyre szűkülő – vásárlás mellett ajándékok, hagyatékok és kötelezpéldányok is segítik. Olvasók, szervezetek, intézmények, zeneszerzők ajánlják fel ajándékaikat. A gyűjtemény legnagyobb része kölcsönözhető. A könyvek, CD-k, DVD-k adatai a könyvtár katalógusában, az interneten megtekinthetők, ahol az is látszik, a keresett mű éppen bent van-e vagy kikölcsönözték. A zenei hangzó anyagokat a beiratkozási díj ellenében kölcsönözhetik a használók, vagyis az egyes korongokért nem kell külön-külön fizetni! Tudomásunk szerint Budapesten, nyilvános gyűjteményből a legolcsóbban az OIK-ből kölcsönözhető zenei audiovizuális anyagok.

A Zeneműtár szolgáltatásai

Az OIK Zeneműtára a hagyományos és az elektronikus szolgáltatások mellett felszereltségével is igyekszik a különböző olvasói igényeket kielégíteni. Lehetőség van itt *zenehallgatásra*, CD-ROM-ok és DVD-k megtekintésére, nyugodt, elmélyült munkára (akár saját vagy tőlünk kölcsönzött laptoppal) és *zongora használatára*. Zenehallgatásra 16 lehallgató hely áll az olvasók rendelkezésére, CD-t és bakelit lemezeket lehet hallgatni. A Zeneműtárban jelenleg két számítógépet használhatnak olvasóink, melyeken önállóan lehet zenét hallgatni, meg lehet nézni a Zeneműtár állományában lévő DVD-eket és ezekről a gépekről érhető el a könyvtár katalógusa, illetve az Oxford Music Online adatbázis. Minden beiratkozott olvasónk gyakorolhat a Yamaha típusú elektromos zongorán fülhallgató segítségével véve igénybe a hangzás ellenőrzéséhez. A szabadpolcokon,

tematikus rendben elhelyezett 30 ezres kottaállományból pedig élményválogatni.

Csoportos látogatás

Az OIK rendszeresen fogad könyvtárlátogató csoportokat. Ezek egy része a gyűjteménnyel, az épülettel, a szolgáltatásokkal ismerkedik, mások tematikus (pl. zenei) illetve idegen nyelvű vezetést igényelnek. A többnyelvű oktatást folytató középiskolák tanárai, diákjai, valamint az egyetemi nyelvi fakultások hallgatói is szívesen látogatnak el hozzánk. Az iskolák rendhagyó órákat tarthatnak a könyvtárban, melyhez előzetes egyeztetést követően könyvtárosi segítséget kapnak (dokumentumok előkészítése, adatbázisok használata stb.) Lehetőség van *kutatás-módszertani foglalkozások* megtartására is. A Zeneműtár informális képzésként *nyílt órákat szervez* diákoknak, tanároknak és érdeklődőknek.

Az OIK honlapja és zenei alportálja

Weboldalunk (www.oik.hu) fő feladata a jelenlegi és a leendő használók tájékoztatása, az állomány megismertetése és az on-line keresés biztosítása. Törekvünk, hogy minden olyan információt tartalmazzon honlapunk, amely érdekelheti a használót, és amelyet fontosnak tartunk közölni magunkról. A honlapról elérhetők a könyvtár mellett működő civil szervezetek, partnereink, hírleveleink, blogunk, Facebook oldalunk.

A *zenei alportál* (www.oik.hu/web/zenemutar) információi *öt világnyelven* (angol, német, francia, olasz, orosz) is elérhetők. A Zeneműtári alportálon található Hírek, aktualitások menüpontban naprakészen jelezzük a zenei élet híreit, információit az érdeklődőknek.

Facebook, blog, chat, hírlevél

Az OIK nagy gondot fordít arra, hogy olvasóit, használóit *minél többféle módon, minél több csatornán keresztül tájékoztassa*. A könyvtár működésével, nyitva tartásával, szolgáltatásaival kapcsolatos változásokról, rendezvényeinkről, az aktuális eseményekről a bejáratnál elhelyezett üzenőfalon, plakátokon, szórólapokon, honlapunkon, blogunkon, a Facebookon és személyesen is nyújtunk tájékoztatást. Közérdekű eseményekről (rendkívüli zárva/nyitva tartás, nyári nyitva tartás, áramszünet stb.) minden e-mail címmel rendelkező felhasználónkat értesítjük. Igen népszerű az Országos Idegennyelvű Könyvtár *Facebook oldala*, ahol rajongóink száma már csaknem 1300.

Még könnyebb eligazodását, nyújt az OIK blogja, a Kávészünet: <http://oik.klog.hu/>

Komfortos könyvtár

Fontos számunkra a könyvtár látogatók magas színvonalú, segítőkész *kiszolgálása, amit sokoldalú tevékenységgel biztosítunk*. Célunk, hogy érezze jól magát nálunk az olvasó.

Rendezvények

Az OIK nem csak várja, hogy a felhasználók megtalálják, hanem aktívan tesz is azért, hogy elérje a lehetséges olvasókat. Kollégáink számos rendezvényre „települtek ki”, hogy kedvezményes helyszíni beiratkozást ajánlva, szórólappal, prospektusokkal, egyéb reklámanyagokkal minél több emberrel ismertessék meg és népszerűsítsék az intézményt. (ELTE Könyvtári Nap, Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium, Zeneakadémia, Múzeumok Majálisa, Könyvfesztivál, Nyelvpárádé, Európai Nyelvi Koktéltár). Szívesen vesszünk ilyen megkereséseket is zenei képző intézményektől.

Rendezvényeink igen sokszínűek. A programok kapcsolódnak *országos szakmai és kulturális projektekhez* (Országos Könyvtári Napok, Magyar Tudomány Ünnepe, Liszt-év, Kodály-év), *nemzetközi felhívásokhoz* (Nyelvek Európai Napja, A zene világnapja, a Zene Ünnepe, Chopin-év), *évfordulókhöz, aktualitásokhoz*, de egyéni ötletek, kívülről jövő felkérések ugyanúgy helyet kapnak közöttük. Évente cca. 100 rendezvényt tartunk, irodalmi estek, kiállítások, koncertek, könyvbemutatók, konferenciák, zenei előadások formájában.

Zenei területen kiemelkedő projektünk a 2009-ben indult „*A közép-szert még érinteni sem óhajtanám*” – Fryderyk Chopin története c. vándorkiállítás, mely a Nemzetközi Chopin Év keretében a varsói Nemzeti Fryderyk Chopin Intézet és Múzeum és könyvtárunk több éves munkája nyomán jött létre. A vándorkiállítás anyagát a Chopin Intézet munkatársai készítették (a magyar vonatkozású részt Sárközi Andrea, a Zeneműtár vezetője állította össze) és az OIK-nak ajándékozták, valamint 28 db, több százezer forint értékű Chopin faksimile kotta is állományunkat gazdagítja. A kiállítást 2009. október 16-án nyitottuk meg az OIK-ban. Ezt követően több megyei könyvtárban (Debrecen, Szeged, Győr, Pécs), a szolnoki *Aba Novák Kulturális Központban*, a budapesti *Lengyel Házban*, a *Pécsi Tudásközpontban*, a *Művészetek Palotájában* és az egr *Gárdonyi Géza Színházban*, legutóbb pedig a *Ferenczy György Alapítvány Budapesti Nemzetközi Chopin Zongoraversenyén láthatta a közönség*.

Számos további sikeres zenei kiállításunk volt, például a „Wagner? Wagner!” című kiállítás 2008-ban, a Bárdos Lajos emlékkiállítás, illetve a vándorkiállításaként is látható „... mindezt a hatalmas hangzavart egy nő csinálta...” című, női zeneszerzőkkel foglalkozó kiállítás.

A rendezvények kapcsán számos új együttműködés alakult ki. Kiváló partnerünk a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium, a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola, a Váci utcai Ének-zene Általános Iskola, a budapesti Ward Mária Általános Iskola és Gimnázium, a Liszt Ferenc Társaság, a Richard Wagner Társaság, a Bárdos Lajos Társaság, a Magyar Kodály Társaság, a Budapesti Operabarátok Egyesülete, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kutatókönyvtára és más zenei gyűjtemények. Számos előadóval és előadói csoporttal alakult

ki jó kapcsolat, pl. a Magyar Állami Operaház művészeivel, a Triola Fúvóegyüttessel, a Szervánszky vonósnegyessel, a fiatal doktoranduszokkal, kutatókkal és zenészekkel kialakuló kapcsolat is sok színvonalas előadást, koncertet eredményezett.

Az idei év legemlékezetesebb eseménye a Kodály-évhez kapcsolódó kiállítás-megnyitó volt a Magyar Kodály Társaság és az LFZE Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete (Kecskemét) együttműködésével.

Az OIK működését segítő civil szervezetek

Nagy örömet jelent, hogy 2008-ban két civil szervezet jött létre az OIK céljainak támogatására. A „*Hogy az idegen nyelv ne legyen idegen!*” Alapítványt egy, a könyvtárunkhoz közel álló személy hozta létre, kuratóriumában több neves személy is részt vesz. A *KÖNYV(tár)TÁMASZ Egyesület – az OIK Baráti Köre* – 2007-ben azért alakult, hogy mozgósítsa a könyvtár iránt elkötelezett embereket, és összefogásukkal támogassa az intézményt.

Elismerések

Az elismerés nemcsak akkor fontos, ha mi kapjuk, mi magunk is kifejezzük elismerésünket olvasóinknak. Ezzel a céllal alapítottuk „Az év olvasója az Országos Idegennyelvű Könyvtárban” díjat, amelyet 2010-ben Zeneműtárunk gyakori látogatója, Tulu Iczü, Magyarországon élő török operaénekesnő nyert el. – Nagy öröm számunkra, hogy az OIK 2010-ben elnyerte „Az Év könyvtára” címet, 2012-ben pedig a szakma képviselői „A Könyvtárügyért” kitüntetésben részesítették könyvtárunk kollektíváját. A díjak elnyerése nagy felelősség is; folyamatosan fejleszteni, fejlődni, napról napra bizonyítani, hogy a legjobbak közé tartozunk, és hogy az *OIK – a könyvtári szolgáltatások mellett – Budapest jól ismert és közkedvelt kulturális agorája*. A legnagyobb elismerés azonban mégis a minél több elégedett könyvtárlátogató.

Mender Tiborné

